

ПРО РАННЄ ВТРУЧАННЯ

ПОСЛУГУ, ЩО ЗМІНЮЄ ЖИТТЯ

HealthProm

Ensuring vulnerable children have the best start in life

HealthProm - громадська організація, що знаходиться в Лондоні, яка більше 30 років працює з місцевими партнерами в країнах, що раніше входили до складу Радянського Союзу, а також в Афганістані. Основною метою діяльності організації є те, щоб у вразливих дітей був найкращий старт у житті.

Благодійний фонд

**ІНСТИТУТ
РАНЬОГО
ВТРУЧАННЯ**

Благодійний фонд «Інститут раннього втручання» (Харків) відіграє провідну роль у впровадженні раннього втручання в Україні. Більше 14 років надає послуги з раннього втручання відповідно до міжнародних стандартів. Фонд підтримує дослідження, видає публікації, працює з медіа, а також усіма можливими способами залучає батьків до обговорення політики впровадження раннього втручання з метою поширення філософії раннього втручання та змінення ставлення до дітей з інвалідністю.

Національна Асамблея
людей з інвалідністю України
www.naiu.org.ua

Національна Асамблея людей з інвалідністю України (НАІУ) – найвпливовіша коаліція організацій людей з інвалідністю, що об'єднує 118 організацій (20 «батьківських» НГО включно).

БАТЬКИ ЗА
РАННЄ ВТРУЧАННЯ

Більш детальну інформацію можна знайти:

www.rvua.com.ua

www.ei.kharkov.ua

www.naiu.org.ua – розділ ПРОЕКТИ,

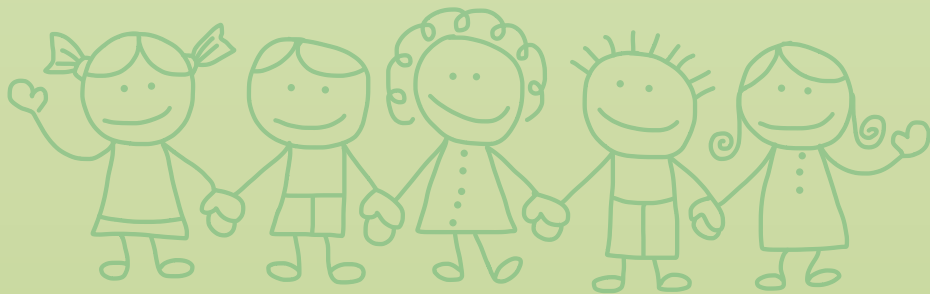
Програма «Батьки за раннє втручання в Україні».

ПРО РАННЄ ВТРУЧАННЯ

Шановні спеціалісти, ви тримаєте в руках результат сумісної роботи батьків особливих дітей. Усі діти особливі, скажете ви і, звичайно, будете праві. Тільки особливості наших дочок і синів можуть полягати також в обмеженні діяльності будь-яких систем організму, у відсутності деяких навичок або функцій, що можуть так ніколи і не відновитися. І тим не менше, ми любимо своїх чад за те, що вони у нас є, тому що вони – наші діти. І вони так багато нам дають... Саме вони зробили нас добрішими, мудрішими, сильнішими, навчили нас не відступати перед труднощами та долати біду, навчили взаємодопомозі і просто радіти. Багато років тому ми отримали послугу раннього втручання (РВ), завдяки якій почали усвідомлювати, що і в нас є майбутнє.

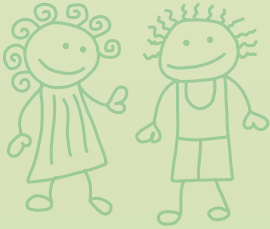
Зараз, будучи членами Всеукраїнського руху «Батьки за раннє втручання в Україні», ми дуже хочемо, щоб послуга РВ стала доступною і для інших сімей. Серед нас не тільки батьки, а й спеціалісти, які бачать цінність РВ у своїй професійній діяльності, вважають послугу РВ дійсно важливою та необхідною для суспільства і хочуть розвивати її в Україні.

Запрошуємо і вас приєднатися до нас, зробити свій внесок у розвинення послуги: можливо, хтось із вас зможе донести інформацію про РВ іншим людям, хтось схоче наслідувати її принципи, хтось направить у послугу сім'ю, яка цього потребує, а хтось схоче стати спеціалістом РВ.

Цей буклет створений для того, щоби познайомити вас із послугою ближче: у чому її актуальність, що в ній нового і які можливості вона відкриває.

ЧОМУ ПОСЛУГА РВ Є АКТУАЛЬНОЮ ТА ПРИВАБЛИВОЮ ДЛЯ НАС, БАТЬКІВ?

- Послуга РВ **допомога вчасно**. З моменту виникнення у батьків або спеціалістів перших тривог щодо розвитку дитини, не чекаючи діагнозу і не втрачаючи час.

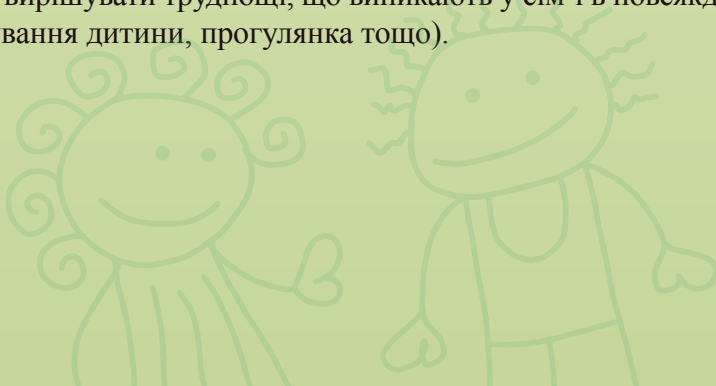
- Послуга РВ **допомога з найраннішого віку**, коли у дитини найбільші можливості для розвитку.

- Послуга РВ – **комплексна допомога команди спеціалістів**: психолога, логопеда, фізичного терапевта, лікаря в одному місці, не треба бігати по кабінетах.

- У послuzі РВ **спеціалісти і батьки партнери**, у роботі думка та участь батьків є цінними і важливими. Розподіляючи відповідальність, батьки і спеціалісти разом формують і реалізують цілі.

- Послуга РВ **допомога усій сім'ї**, а не тільки дитині. Послуга орієнтована на особливості, можливості і потреби кожної сім'ї. Отримавши послугу, батьки можуть приділяти більше уваги собі, іншим членам сім'ї, знаходити нових друзів, працювати, загалом, жити життям звичайних людей.

- У послuzі РВ дитині допомагають **розвиватися у природних, звичних для дитини та її сім'ї ситуаціях**. Наприклад, вдома, на дитячому майданчику, у супермаркеті тощо. Допомагають вирішувати труднощі, що виникають у сім'ї в повсякденних справах (годування дитини, прогулянка тощо).

ЧОМУ ПОСЛУГА РВ Є АКТУАЛЬНОЮ ТА ПРИВАБЛИВОЮ ДЛЯ НАС, БАТЬКІВ?

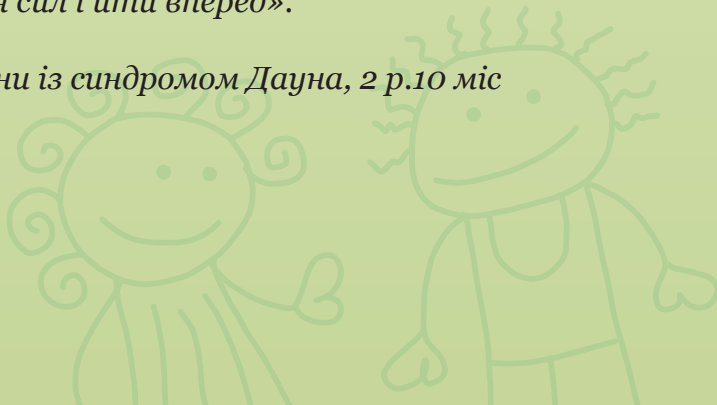
- У послuzі РВ дитина набуває тих знань і збільшує ті навички, які вона може застосовувати протягом свого звичайного дня. Завдяки цьому **дитина стає більш самостійною і може брати участь у повсякденних сімейних справах.**
- У послuzі РВ **кожна дитина це - особистість** перш за все. Послуга дає дитині хороший старт, допомагає знайти своє місце в суспільстві від самого народження, супроводжує перехід до дитячого саду. Тут реалізується право дитини жити життям, яким живуть її однолітки.
- Послуга РВ **є територіально доступною.** Знаходиться поруч із домом. Не треба від'їжджати надовго, залишаючи інших членів сім'ї. До того ж, спеціалісти РВ можуть надавати допомогу шляхом домашніх візитів.
- Послуга РВ **базується на науково обгрунтованих методах** з використанням результатів сучасних досліджень.

«Мені дуже допомогли. Я дотепер згадую, як я прийшла до цього Центру. Згадую першого психолога, який зі мною працював. Для мене це дуже важливо. Прийшла сюди зі сльозами, істериками.

І, мабуть, через півроку вона вже мене змусила... Ну, не змусила, а я вже тут усміхалась якось. Я змирилася, прийняла, що воно так (особливості дитини такі), що треба працювати. Набиратися сил і йти вперед».

Мама дитини із синдромом Дауна, 2 р.10 міс

ЧОМУ ПОСЛУГА РВ Є НЕОБХІДНОЮ?

Для розуміння існуючої ситуації в Україні у 2017 році було проведено дослідження «Прислухаючись до голосів батьків», метою якого було вивчення потреб, ситуацій сімей, які виховують дітей із порушеннями розвитку (ПР) віком від 0 до 4 років, виявлення ступеню відповідності між реальними потребами сім'ї та отримуваними нею послугами з послугою РВ включно. Дослідження було проведено в Харківському і Дніпровському регіонах.

«Потрібно було 24 години на добу стежити (за дитиною). Спати не можна. Я спала 20 хвилин на день... і півтора роки було саме так, у такому режимі. На початковому етапі було дуже тяжко, звичайно, була депресія: а чому, а як, а за що усі ці думки виникали».

Мама дитини з ДЦП, 3 р.

У межах дослідження було проведено оцінювання психологічного стану батьків, які виховують дітей з ПР. Воно виявило, що у 40% батьків є симптоми, які вказують на стан депресії. Проведене дослідження також показало, що психологічний стан батьків дітей з ПР залежить не тільки від стану здоров'я дитини, але й від можливостей батьків упоратися зі щоденними турботами, від якості сімейних відносин, матеріального становища сім'ї, ставлення соціуму та задоволеності якістю послуг, які сім'я отримує.

ЧОМУ ПОСЛУГА РВ Є НЕОБХІДНОЮ?

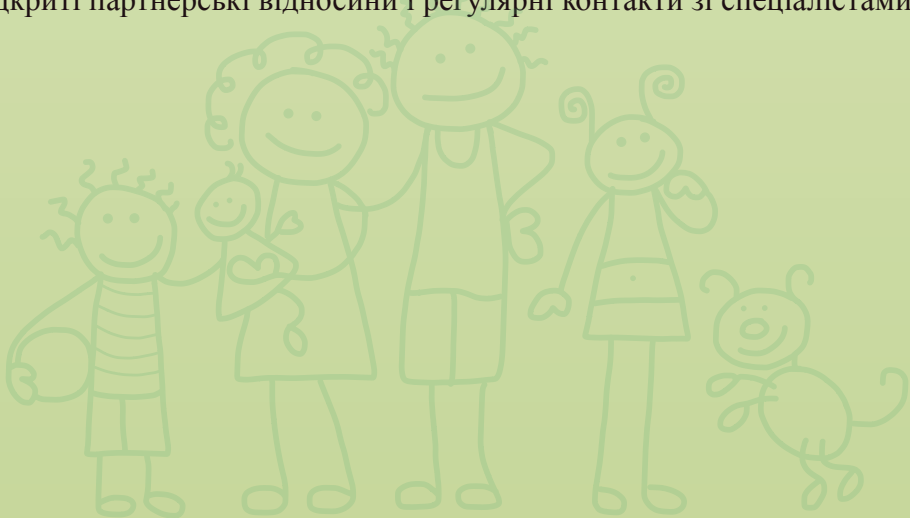
*«Я почала зовсім інакше ставитися до життя, людей...
Так, ще депресія така тривала була!
Так складно з неї виходити. Справа в тому, що у мене самої
відбувалася соціалізація наскільки мені відомо, дитині взагалі
однаково, що про неї думають.»*

*Це була моя соціалізація:
що думають про мене взагалі, як ходити
до цієї пісочниці, як гуляти з коліскою...
З часом це минає, але не само по собі».*

Мама дитини із синдромом Дауна, 6 р.

Результати дослідження свідчать, що досвід отримання послуги РВ може знижувати рівень депресії у батьків. Відомо, що в існуючій на сьогодні системі допомоги батьки, отримуючи професійну допомогу спеціалістів, не до кінця розуміють цінність своєї участі в розвиненні власної дитини з ПР, а спеціалісти – цінність і ресурси ефективного партнерства з батьками. У свою чергу, результати дослідження продемонстрували, що для батьків важливим є їхнє залучення до роботи спеціаліста, навчання методам взаємодії з дітьми, відкриті партнерські відносини і регулярні контакти зі спеціалістами.

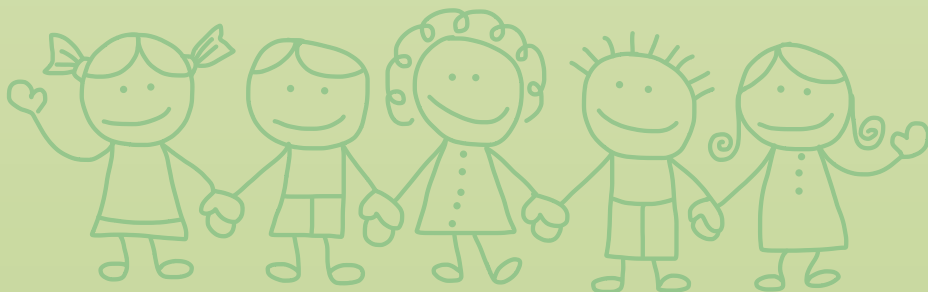
ЧОМУ ПОСЛУГА РВ Є НЕОБХІДНОЮ?

«Заняття були ефективними. Вони ще були багатосторонніми. Тобто не просто розвивали дитину, а ось мене у першу чергу навчали, як мені займатися з дитиною, мені показували, на що звертати увагу. Плюс мене навчили розуміти свою дитину, мене навчили бачити її успіхи, ось, можливо, я чогось не помічала, якісь моменти. Покращився емоційний фон у мене, відповідно, і в сім'ї якось краще було, тому що у мене настроїй кращий був».

Мама дитини із ЗПР, 5 р.

Проведене дослідження виявило, що сім'ї отримували переважно медичні послуги, масаж, послуги логопеда-дефектолога і низку інших послуг. Послугою, що характеризувалася найбільшою ефективністю і максимально відповідала потребам сім'ї, була послуга РВ, оскільки вона спрямована не тільки на дитину, а й на сім'ю в цілому, на якість її життя і внутрішньосімейні відносини. Вона передбачає психологічну підтримку батьків, допомагає їм набути необхідних навичок взаємодії з дитиною в різноманітних ситуаціях, а також сприяє соціальній інклюзії дітей з ПР і їхніх родин.

З повною версією дослідження можна ознайомитися на сайті :

rvua.com.ua

ЯК РОЗВИВАЄТЬСЯ ПОСЛУГА РВ В УКРАЇНІ?

Наразі в Україні на рівні держави виникло розуміння того, що кожна дитина має право на сім'ю і має бути включена в суспільство.

Український уряд, у свою чергу, усвідомив необхідність цілком нового підходу до допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими потребами. Так, 13 квітня 2017 року між профільними міністерствами, громадськими організаціями був підписаний Меморандум про взаєморозуміння у створенні Платформи і вироблення єдиних підходів формування в Україні системи раннього втручання. А Кабінет Міністрів України затвердив План дій для реалізації пілотного проекту з впровадження практики надання послуги раннього втручання у 2017-2020 роках.

При формуванні політики послуги РВ в Україні і в наданні її на практиці використовують таке визначення РВ:

Раннє втручання – це спеціально організована система психологічної, соціальної, медичної та педагогічної допомоги сім'ям, які виховують дітей від народження до 4 років з порушеннями розвитку або ризиком їх виникнення, спрямованої на розвиток дитини і нормалізацію життя її сім'ї.

РВ відрізняється від уже існуючих на сьогодні послуг, де основним завданням є встановлення діагнозу та здійснення лікувальних і реабілітаційних заходів. Послуга РВ заснована на біо-психосоціальной моделі, що враховує стан здоров'я, але зосереджена на можливостях дитини, її самостійності та активній участі в житті своєї сім'ї, суспільства, а також на покращанні якості життя сім'ї в цілому.

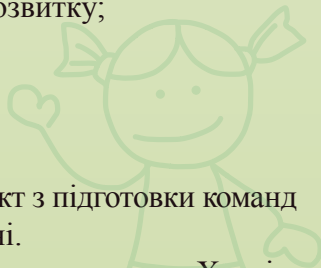

ЯК РОЗВИВАЄТЬСЯ ПОСЛУГА РВ В УКРАЇНІ?

Цільова група РВ – це сім'ї, де є:

- діти, яким встановлено певний діагноз, що супроводжується затримками в розвитку;
- діти, у яких визначено затримку в розумовому, моторному, соціально-емоційному, комунікаційному розвитку;
- діти соціальної групи ризику;
- діти групи біологічного ризику.

У червні 2017 р. завершився масштабний проект з підготовки команд РВ у межах розвитку мережі послуги РВ в Україні.

Проект був реалізований БФ «Інститут раннього втручання» м. Харків за підтримки Міжнародного фонду ЮНІСЕФ, протягом 2016-2017 рр. У результаті було підготовлено 25 команд у 5 областях Східної України (Донецька, Дніпровська, Запорізька, Луганська та Харківська).

2 червня 2017 р. у м. Харків 120 спеціалістів одержали сертифікати про проходження школи з раннього втручання. Команди, які пройшли навчання, продовжують отримувати професійну підтримку. У кожній команді є можливість обговорити власну роботу й отримати професійні поради та рекомендації спеціалістів БФ «Інститут раннього втручання».

ЧОМУ ПОСЛУГА РВ Є АКТУАЛЬНОЮ І ПРИВАБЛИВОЮ ДЛЯ НАС, СПЕЦІАЛІСТІВ?

«У послuzі РВ виявилось все інакше, і усвідомлення цього виявилось революційним. Перед тобою — лікарем, який звик мислити достатньо матеріальними критеріями, — знаходяться один маленький і один-два, а іноді й більше, дорослих, які потребують не тільки (а іноді і не стільки) правильно призначеного медикаментозного супроводження, а більшою мірою – твоїх очей, вух, мислення, доброго і коректного слова.

Інший значущий момент для мене – це участь у роботі команди професіоналів. Не можна сказати, що лікар позбавлений можливості колективного професійного спілкування, але це спілкування на рівні однієї спеціальності.

А командна робота принесла масу знань із різних сфер життя, сприяла появі нових інтересів».

Лікар команди РВ

«У послuzі РВ я отримую підтримку мультидисциплінарної команди спеціалістів. Це дає мені можливість побачити повну картину розвитку дитини і подивитися на проблему з іншого боку, не обмежуючись тільки своїм вузькопрофесійним баченням».

Логопед команди РВ

ЧОМУ ПОСЛУГА РВ Є АКТУАЛЬНОЮ І ПРИВАБЛИВОЮ ДЛЯ НАС, СПЕЦІАЛІСТІВ?

«Я можу ділити відповідальність за розвиток дитини з батьками. Це означає, що є зона відповідальності спеціаліста, а є зона відповідальності батька, і вся програма РВ побудована таким чином, що спеціаліст і батько домовляються про те, хто і що буде робити.

У партнерстві з батьками я відчуваю свою ефективність як спеціаліст і захищеність».

Фізичний терапевт команди РВ

«У послuzі РВ я працюю не з сім'єю, у якої дитина з порушенням розвитку, а просто із сім'єю з дитиною. Адже насправді, коли в сім'ї дитина геніальна, такій сім'ї також потрібен хтось, хто разом з батьками створить умови для того, щоб додаткові потреби дитини були задоволені. Я приходжу зі своїми знаннями, які разом із сім'єю ми використовуємо для того, щоб вона могла розвивати свою дитину виходячи з її можливостей. Змогла забезпечити умови для розвинення дитини у повсякденному житті. Для мене важливою є робота разом із сім'єю!».

Психолог команди РВ

ЧОМУ ПОСЛУГА РВ Є АКТУАЛЬНОЮ І ПРИВАБЛИВОЮ ДЛЯ НАС, СПЕЦІАЛІСТІВ?

«Спеціалісти РВ працюють у тій ситуації, у якій живе сім'я, ми ходимо на домашні візити, ми йдемо разом на прогулянки і в магазини, туди, де виникають складнощі у сім'ї... І це дуже важливо, адже я, як спеціаліст, можу надавати багато рекомендацій, сидячи у себе в кабінеті, але поки я не вийду разом із сім'єю в місце, де виникає проблема, мої рекомендації не будуть працювати, просто через те, що я не знаю контексту».

Логопед команди РВ

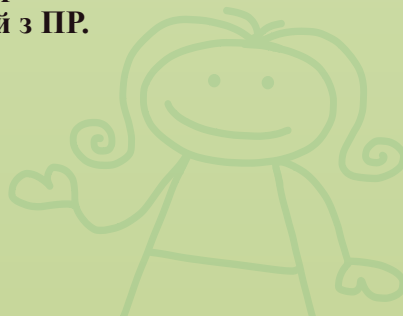
«Для мене цінним є те, що в РВ нові знання або уміння не накопичуються для використання у майбутньому, а застосовуються щодня, роблять життя дитини більш цікавим, активнішим і, вважаю, більш щасливим прямо зараз, у кожен момент її звичайного дня.

Дуже радісно це бачити – це робить щасливим і спеціаліста».

Психолог команди РВ

Отже, ми розповіли про послугу РВ, її концепцію, принципові відмінності, чому вона є такою важливою і необхідною у спектрі вже існуючих послуг в Україні.

Ми, батьки, переконані, що спеціалісти разом з батьками невід'ємний та ефективний ресурс для впровадження послуги раннього втручання на державному рівні і разом ми можемо змінити на краще життя сімей, які виховують дітей з ПР.

За зміст цієї публікації відповідальність несе Програма «Батьки за раннє втручання», що фінансується Європейським Союзом, Урядом Великої Британії та Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ).

Погляди авторів, викладені в цій публікації, не обов'язково відображають позицію Уряду Великої Британії, ЮНІСЕФ і Європейського Союзу. За надану інформацію несуть відповідальність автори.

Більше інформації:

www.naiu.org.ua

www.rv.com.ua

Проект
фінансується ЄС

British Embassy
Kyiv

unicef

для кожної дитини